

Motion nr 15

Avsändare: **Idrottsförening Kville, Mölndals AIK, Friidrottsklubben Ullevi Vikingen, Örgryte IS Friidrott, Sävedalens AIK, IFK Göteborg Friidrott**

Styrelsens yttrande över **Åldersindelningar SM-tävlingar**

Motionärens förslag:

att USM och JSM ska ha konsekventa och åldersbundna indelningar (t.ex. 15–16 år och 17–22 år) som i största möjliga mån inte ska ändras från år till år.

att närliggande åldersgrupper så långt det är möjligt ska tävla tillsammans på samma tävlingstillfällen.

att uppdelning av åldersklasser endast ska ske i undantagsfall, där det finns mycket starka skäl, samt att förbundet då ska kommunicera detta tydligt och i god tid till föreningar och tränare.

att Svenska Friidrottsförbundet i planeringen av SM-tävlingar ska prioritera bredd, kontinuitet och långsiktig utveckling för fler aktiva.

Förbundsstyrelsen föreslår Förbundsårsmötet:

att avslå motionens attsatser 1-3 och att anse att-sats 4 besvarad.

Förbundsstyrelsens utlåtande:

Svenska Friidrottsförbundet styrelse har stor förståelse för hur motionärerna har upplevt klassindelningen vid våra stora USM- och JSM-tävlingar som oregelbunden och oförutsägbar sedan 2020. Förbundsstyrelsen delar motionärens förslag att använda konsekventa åldersindelningar som inte ändras från år till år, men har efter en genomlysning hösten 2024 kommit fram till en annan slutsats om vilka åldersklasser som skulle passa bäst tillsammans i var och en av de olika JSM- och USM-tävlingarna.

Det arbete motionärerna efterlyser är redan genomfört och under hösten 2024, inför utlysningarna av 2026 års SM-tävlingar, då det gjordes en analys av hur de olika tävlingsklasserna borde kombineras konsekvent och långsiktigt.

I denna analys medverkade tävlings- och arrangemangskommittén, ungdomskommittén, tävlingsansvarig Daniel Bergin, dåvarande sportchef Dejan Mirkovic, representanter för våra junior- och ungdomslandslag samt ett urval av föreningsledare.

Analysens slutsatser kan sammanfattas så här:

1. Formaten på de olika JSM- och USM-tävlingarna bör vara av sådan art att de kan vara attraktiva att genomföra för en arrangör, sett till arbetsinsatser och potentiella intäkter från anmälningsavgifter.
2. Tävlingskalendern för de olika junior- och ungdomsmästerskapen (nationella och internationella) under sommarhalvåret bör få en periodisering med rimlig tid mellan de

viktigaste tävlingarna istället för en klustring av säsongshöjdpunkterna. Detta kan vi bäst tillgodose långsiktigt genom att placera JSM M/K22 tillsammans med USM P/F17 och USM P/F16 i den ena tävlingen och genom att placera JSM P/F19 tillsammans med USM P/F15 i den andra.

3. De tre SM-tävlingarna för seniorer, juniorer och ungdomar under inomhussäsongen bör vara någorlunda jämnstora för att möjliggöra en "mästerskapskänsla" vid var och en av dem, och för att möjliggöra ett bra tidsprogram som ger ett bra flöde för alla besökare på tävlingen – aktiva, funktionärer och åskådare. Detta kan vi bäst tillgodose genom att fördela två åldersklasser på var och en av tävlingarna; ett "rent" IJSM med klasserna M/K22 och P/F19, ett IUSM med de två yngsta tävlingsklasserna P/F16 och P/F15 samt att den äldsta ungdomsklassen P/F17 tävlar i samma tävling som seniorernas ISM.

Att ha konsekventa och åderbundna indelningar för USM och JSM (15–16 år och 17–22 år) både inomhus och utomhus skapar både utmaningar tävlingsmässigt, arrangemangsmässigt och utifrån hur internationella mästerskap är placerade under året. Svenskfriidrott har för avsikt att fastslå att mästerskap programmet och ålderindelningen skall vara som det är indelat nu, enligt bifogad utredning, både vad gäller tidsperioder och ålderindelning så långt som svenskfriidrott kan påverkar dvs hålla den beslutade ålderindelningen och tidsmässiga placeringen av mästerskapstävlingar.

Svenska Friidrottsförbundet kommer alltid att prioritera bredd, kontinuitet och långsiktig utveckling för att utveckla friidrotten och de aktiva i planeringen för SM-tävlingar.

Bakomliggande delanalyser

Inomhussäsongen

Förbundskansliet har under flera år fått synpunkter på formatet för den inomhus-SM-tävling som under ett antal år innehöll båda juniorklasserna (22+19 år) och den äldsta ungdomsklassen (17 år). Synpunkterna kom både från arrangörer och medverkande tränare och aktiva, och gav vid handen att tävlingen upplevs som för stor, att den inte ger utrymme för pauser för funktionärerna och inte ger de närvarande någon "mästerskapskänsla". Situationen i detta avseende förändrades till det sämre i och med introduktionen av vikt kastning som mästerskapsgren, vilket innebär att sex tävlingar i kula och sex tävlingar i vikt kastning behövde genomföras på enbart två tävlingsdagar, i hallar där de båda grenarna antingen måste genomföras på samma plats eller måste genomföras på ett sätt som kan äventyra säkerheten för alla som vistas i hallen.

Under pandemin förlängdes seniorernas ISM från två till tre tävlingsdagar. Där och då var det en åtgärd för att kunna genomföra tävlingarna över huvud taget under de restriktioner som gällde, men det visade sig också att konsekvenserna – särskilt för de ganska många aktiva som dubblar 200m + 400m och 800m + 1500m – blev positiva när grenarna kunde fördelas på tre dagar i stället för två, och Svensk Friidrott har därför även från 2022 och framåt fortsatt att genomföra stora ISM på tre dagar. Konsekvensen av detta har blivit att tidsprogrammet har upplevts som luftigt, och tempot lågt, d.v.s. motsatsen till upplevelsen av ett kombinerat IJSM och IUSM 17 år.

Den analys vi gjorde hösten 2024 var att båda de ovanstående tävlingarna skulle påverkas i positiv riktning om vi skulle flytta den äldsta IUSM-klassen från juniorernas till seniorernas mästerskapstävling, och därför kommer Svensk Friidrott från och med 2026 att bjuda in till ett "rent" IJSM med 22- och 19-årsklasserna och ett kombinerat ISM + IUSM 17 år. Bakom beslutet till denna förändring ligger också flera personers positiva vittnesmål från inomhus-SM-tävlingarna på 1990-talet där man som ung friidrottare fick tävla på samma ISM-tävling som seniorerna och få inspiration av att se landets bästa friidrottare tävla på samma mästerskapstävling.

Utomhussäsongen

Även utomhussäsongens JSM- och USM-tävlingar analyserades av tävlings- och arrangemangskommittén under hösten 2024 för att få en långsiktigt hållbar lösning. I den analysen var det inte tävlingarnas inbördes storlek som var i fokus, utan möjligheten att – för var och en av JSM- och USM-klasserna – utforma säsongen med en bra periodisering med nationella och, i förekommande fall, internationella höjdpunkter för de tävlande.

a) JSM 22 år

Det finns två mästerskap för 22-årsklassen: JSM varje år och JEM (U23) vartannat år. Enligt europeiska friidrottsförbundets kalenderprinciper ska JEM-tävlingen placeras i juli månad, vilket gör att JSM 22 år kan placeras med relativt stor flexibilitet någon gång i augusti, men inte för nära inpå Friidrotts-SM, eftersom många aktiva i 20–22-årsåldern deltar i SM både i sin åldersklass och i seniorklassen.

b) JSM 19 år

Utbudet av mästerskap och landskamper för 19-årsklassen är större än för de äldre juniorerna. Där har vi dels en nordisk juniorlandskamp, som ofta genomförs i början av juli och ett internationellt juniormästerskap (U20) varje sommar (JVM vartannat år, JEM vartannat år). Traditionellt sett har JVM och JEM placerats i juli månad, men enligt de nya internationella kalenderprinciperna ligger dessa mästerskap nu under någon av de första veckorna i augusti. Slutsatsen av analysen hösten 2024 var därför att JSM 19 år skulle kunna placeras sent i augusti varje år, utan risk för krock med landslagstävlingarna. Även för 19-åringarna är det önskvärt att JSM inte hamnar alltför nära Friidrotts-SM i kalendern.

c) USM 16 och 17 år

Årskullarna 16 och 17 år tävlar i nästan samtliga sammanhang i en gemensam klass, men på USM och ett fåtal av de allra största tävlingarna under året är de uppdelade i separata åldersklasser. För att tillgodose sportslig rättvisa vid uttagningen till den största landslagstrupp i en enskild åldersklass vi tar ut varje år, truppen till Ungdomsfinnkampen, har det länge funnits ett starkt önskemål från våra ungdomslandslagsledare att de ca 70 aktiva – en icke försumbar andel av samtliga deltagare i USM i de aktuella åldrarna – kan få genomföra sina svenska mästerskap på samma plats, under samma helg och helst 1–2 veckor före ungdomsfinnkampen, d.v.s. i mitten av augusti.

d) USM 15 år

För deltagare i den yngsta USM-klassen finns inget internationellt tävlingsutbud att ta hänsyn till, men förbundskansliet har fått många starka önskemål om att 15-åringarnas USM ska placeras efter att skolans hösttermin börjar, eftersom elever i grundskolan i större utsträckning än äldre ungdomar är bortresta med sina familjer under sommarlovet.

Summan av de ovanstående delanalyserna gav slutsatsen att det i princip alltid kommer att vara lämpligt med hänsyn till det totala tävlingsutbudet att åldersklasserna 22, 17 och 16 år har sin SM-tävling under samma del av sommaren, i mitten av augusti, och att det i princip alltid kommer att vara lämpligt med hänsyn till det totala tävlingsutbudet att åldersklasserna 19 och 15 år har sin SM-tävling i slutet av augusti. Resultatet av detta blir också två någorlunda jämnstora tävlingar, som kan vara attraktiva för en arrangör med hänsyn till intäkter i form av anmälningsavgifter etc.